

Program Wychowawczo – Profilaktyczny

Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych im. Juliana Fałata w Bielsku-Białej

na rok szkolny 2023/2024

„W kręgu wartości...”

Rozdział 1. Wprowadzenie.

Lekcje wychowawcze uważane są za jedne z najtrudniejszych do przeprowadzenia. Są to lekcje inne niż wszystkie, ale jednocześnie najbardziej sprzyjające poznaniu ucznia i ukształtowania go na dobrego, wartościowego i odpowiedzialnego człowieka. Warto z tej możliwości skorzystać. Przemysłane przygotowanie zajęć może choć w części wesprzeć rozwój emocjonalny i społeczny młodzieży.

Wykaz proponowanych tematów do realizacji w ramach lekcji wychowawczych może być pomocny w pracy z licealistami. Obejmuje on zagadnienia wymagające od wychowawcy życzliwości i poważnego traktowania młodych ludzi, od uczniów zaś – zaangażowania, otwartości i dojrzałości. Kolejne tematy lekcji wychowawczych pomyślane są tak, aby najpierw dawały możliwość stworzenia dobrej, otwartej atmosfery w grupie, a następnie wprowadzenia aktywnymi metodami tematów, które umożliwiają uczniom poznanie siebie i świata. Zwracają uwagę na nieodłączne problemy szeroko pojętej współczesności (rola mediów, problemy środowiska, itp.). Z drugiej strony zajęcia przeprowadzane zgodnie z proponowanymi tematami dają wychowawcom możliwość uświadomienia sobie rozterek, problemów wychowanków, a także przyczyn ich niewłaściwego zachowania.

Zagadnienia te mogą pomóc uczniom pozytywniej spojrzeć na siebie, innych ludzi i otaczającą rzeczywistość. W wielu tematach zwraca się uwagę ucznia na wartość uczuć, sposób i możliwości ich okazywania, a również konsekwencje w kontaktach z otoczeniem. Nie są to wymagania przesadne, może im sprostać każdy nastolatek umiejętnieukierunkowany przez wychowawcę.

Oprócz takich problemów jak integracja zespołu klasowego, tolerancja, dbałość o zdrowie, dużą wagę przywiązuje się w programie do uczenia młodzieży postaw akceptacji wobec samej siebie, co wydaje się być jedną z najistotniejszych spraw w procesie kształtowania ludzkiej

osobowości.

Rozdział 2. Zadania i cele programu.

Głównymi celami wychowawczymi w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych im. Juliana Fałata w Bielsku-Białej są: wszechstronny rozwój osobowości ucznia oraz przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów.

Plan wychowawczy powstał w oparciu o podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024 oraz rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne Centrum Edukacji Artystycznej na rok szkolny 2023/2024.

Do zadań wychowawczych szkoły w roku szkolnym 2023/2024 należeć będą:

- Wszechstronny rozwój osobowości uczniów i uczennic.
- Kształtowanie postawy prospołecznej.
- Kształtowanie postawy patriotycznej.
- Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej.
- Przeciwdziałanie uzależnieniom.
- Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych.
- Kształtowanie postawy proekologicznej.
- Integracja zespołu klasowego.
- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za słowa i czyny.
- Rozwijanie u młodzieży samodzielności i kreatywności.
- Pomoc w procesie uczenia się.
- Kształtowanie postaw empatycznych.
- Troska o kulturę osobistą.
- Kształtowanie pozytywnych wzorców funkcjonowania w rodzinie, szkole i innych środowiskach społecznych.
- Doskonalenie kompetencji komunikacyjnych.
- Troska o zdrowy styl życia.

Zadania	Formy i sposoby realizacji

Wszechstronny rozwój osobowości uczniów i uczennic.	• udział w wernisażach wystaw prezentowanych w Galerii Akcent, • wspieranie młodzieży w przygotowaniach do różnego rodzaju konkursów, • wyjścia do teatru, kina, muzeum, galerii, • kółka zainteresowań, • udział w zawodach sportowych, • wolontariat, • doradztwo zawodowe.
Kształtowanie postawy prospołecznej.	• spotkania z ciekawymi ludźmi, • wolontariat, • angażowanie młodzieży w organizację szkolnych wydarzeń.
Kształtowanie postawy patriotycznej.	• obchody świąt państwowych, • rozmowy o wybitnych Polakach i Polkach.
Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej.	• działania integrujące zespół klasowy, • kółka zainteresowań, • wolontariat, • mikołajkowy turniej piłki siatkowej, • Klub Dobrej Rozmowy, • spotkanie ze szkolnym psychologiem.
Przeciwdziałanie uzależnieniom.	• spotkanie z ekspertem w dziedzinie profilaktyki uzależnień, • spotkanie ze szkolnym psychologiem.
Bezpieczeństwo w Internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych.	• wykorzystywanie narzędzi internetowych w celach edukacyjnych.
Kształtowanie postawy proekologicznej.	• udział w ekologicznych warsztatach, • analiza przekazów medialnych dotyczących zagadnień ekologicznych.
Integracja zespołu klasowego.	• wycieczki klasowe, • wyjścia do teatru, kina, muzeum, • wigilia klasowa.

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za słowa i czyny.	• umożliwienie uczniom i uczennicom publikowania napisanych sprawozdań na szkolnej stronie internetowej, • włączenie młodzieży w organizację szkolnych wydarzeń, • wolontariat.
Rozwijanie u młodzieży samodzielności i kreatywności.	• włączenie młodzieży w organizację szkolnych wydarzeń, • organizowanie wystaw prac uczniowskich.
Pomoc w procesie uczenia się.	• lekcje biblioteczne, • zajęcia pozalekcyjne, • wizyty w Książnicy Beskidzkiej.
Kształtowanie u młodzieży postaw empatycznych.	• spotkania z osobami z niepełnosprawnościami, • wolontariat.
Troska o kulturę osobistą.	• rozmowy z uczniami i uczennicami, • udział w wydarzeniach kulturalnych.
Kształtowanie pozytywnych wzorców funkcjonowania w rodzinie, szkole i innych środowiskach społecznych.	• spotkania wychowawców z rodzicami (w razie potrzeby spotkania indywidualne z rodzicami).
Doskonalenie kompetencji komunikacyjnych.	• umożliwienie uczniom i uczennicom publikowania napisanych sprawozdań na szkolnej stronie internetowej, • Klub Dobrej Rozmowy.
Troska o zdrowy styl życia wychowanków.	• mikołajkowy turniej piłki siatkowej, • udział w zawodach sportowych, • wycieczki plenerowe.

Rozdział 3. Diagnoza środowiska szkolnego.

3.1. Szkolny Program Profilaktyki opracowany został na podstawie dokonanej diagnozy sytuacji dydaktyczno-wychowawczej w szkole przy użyciu narzędzi:

- Analiza wyników ankiet dotyczących życia szkolnego.
- Indywidualne rozmowy odbywane z uczniami.
- Obserwacja uczniów na zajęciach dydaktycznych, praktycznych, pozalekcyjnych, wycieczkach, uroczystościach szkolnych, w bibliotece szkolnej, na korytarzach w czasie przerw.
- Analiza osiągnięć szkolnych uczniów– zapisy w protokołach z konferencji klasyfikacyjnych i plenarnych oraz w dziennikach lekcyjnych.
- Analiza wybranych dokumentów szkolnych- protokołów zespołów przedmiotowych, zapisów w dziennikach lekcyjnych, notatkach wychowawców.

3.2. Zdiagnozowano następujące problemy występujące w szkole:

- a) opuszczanie zajęć lekcyjnych, spóźnienia i wagary,
- b) brak alternatyw spędzania czasu wolnego,
- c) niewystarczające zaangażowania uczniów w działania na rzecz społeczności lokalnej, działania wolontarystyczne (często zgłaszane przez uczniów „chęci działania” przy jednoczesnym braku pomysłów na realizację zamierzeń),
- d) obniżenie kondycji psychicznej, częstsze zachorowania na depresję.

3.3 Przyczyny występujących problemów związane z samym uczniem:

- a) brak osiągnięć szkolnych skutkujący absencją na zajęciach,
- b) kryzysy rozwojowe mogące mieć wpływ na realizację obowiązku szkolnego,
- c) brak umiejętności rozwiązywania problemów życiowych, niski zasób umiejętności pomagających rozwiązywać sytuacje kryzysowe.

3.4. Przyczyny występujących problemów związane z rodziną ucznia:

- a) niezaspokojenie podstawowych potrzeb psychicznych przez rodziców – miłości, bezpieczeństwa, akceptacji powoduje większą podatność dziecka na różne zagrożenia.
- b) negatywne wzorce postępowania.

3.5. Przyczyny występujących problemów związane ze szkołą:

- a) stres wywołany przeglądaniami, pisaniem sprawdzianów, klasówek, kartkówki, odpowiedziami ustnymi, dyplomem, egzaminem maturalnym,
- b) duże obciążenie lekcjami.

Rozdział 4. Program Profilaktyczny.

4.1. Cele Programu Profilaktycznego:

Czasy się zmieniają – truizm. Ten, w którym aktualnie dorastają uczennice i uczniowie charakteryzuje przyspieszone tempo przemian, natłok informacji niejednokrotnie ze sobą sprzecznych. To pokolenie, które realizowało nauczanie on-line. W zastraszającym tempie zwiększa się liczba czynników destrukcyjnych oddziałujących na dzieci i młodzież. Wiek dorastania to brak w pełni jeszcze ukształtowanej hierarchii wartości, to częstsze dokonywanie wyborów i podejmowanie decyzji bardzo złożonych i skomplikowanych. Implikacją tych zjawisk jest wzrastająca liczba osób przejawiających dysfunkcje rozwojowe oraz poszukujących wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Aby przeciwdziałać temu zjawisku, konieczne jest podejmowanie na terenie szkoły wielopoziomowych działań profilaktycznych. Uzasadnieniem tego jest kilka niepodważalnych stwierdzeń:

- a) szkoła wypełnia znaczną część aktywnego życia dzieci i młodzieży,
- b) szkoła jest miejscem intensywnego rozwoju w zakresie funkcjonowania interpersonalnego społecznego w grupie rówieśniczej,
- c) szkoła jest miejscem działalności zadaniowej uczniów, a więc ujawnia lub wręcz wyzwala trudności dzieci i młodzieży związane z przyjmowaniem odpowiedzialności za własne życie,
- d) szkoła jest miejscem konfrontacji autorytetów i kształtowania się poczucia własnej tożsamości ucznia,
- e) szkoła pozwala na łatwy dostęp do środowiska dzieci i młodzieży i sprawną organizację prowadzonych oddziaływań.

Zaproponowany szkolny program profilaktyki to program profilaktyki środowiskowej, znacząco,

w którym działania związane jest z całym środowiskiem, systemem szkolnym – uczniami, rodzicami, nauczycielami. Podczas planowania realizacji zadań związanych z profilaktyką udało się nawiązać współpracę z wieloma instytucjami działającymi na rzecz szkoły i nie tylko.

4.2. Program profilaktyczny obejmuje trzy zakresy działań:

4.2.1. Działania w wymiarze szkoły:

- a) zaprezentowanie programu Zespołowi Wychowawczemu i Radzie Pedagogicznej oraz Radzie Rodziców,
- b) zaangażowanie do współpracy środowiska lokalnego związanego z problematyką profilaktyczną,
- c) zorganizowanie wydarzeń profilaktycznych o charakterze ogólnoszkolnym,
- d) udział uczniów w pozaszkolnych imprezach kulturalnych i konkursach o tematyce profilaktycznej,
- e) poinformowanie na stronie o stałych konsultacjach nauczycielskich,
- f) organizowanie wystaw, wernisaży w galerii szkolnej zarówno uznanych twórców, aby promować pożądane wzorce jak również uczniów szkoły w celu umożliwiania prezentacji ich twórczości, przybliżania jej rodzicom.

4.2.2. Działania w wymiarze klasy:

- a) zajęcia o tematyce profilaktycznej na godzinach do dyspozycji wychowawcy,
- b) zapraszanie specjalistów zajmujących się tą problematyką na zajęcia,
- c) współpraca wychowawców klas z rodzicami, omawianie problemów związanych z zagrożeniami podczas spotkań klasowych lub indywidualnych,
- d) organizowanie samopomocy klasowej.

4.2.3. Działania na rzecz indywidualnych osób:

Ten zakres działań dotyczy głównie uczniów wykazujących zaburzenia w

zachowaniu, ponieważ uczniowie ci są najbardziej narażeni na uleganie wszelkiego rodzaju nałogom. Program profilaktyczny przewiduje dla takich uczniów przygotowanie indywidualnych programów naprawczych i kierowanie ich w miarę możliwości na specjalistyczne zajęcia terapeutyczne.

4.2.4. Działania alternatywne

Działania te obejmują wszelkiego rodzaju inicjatywy podejmowane przez uczniów wynikające z zaangażowania się szkoły i jej społeczności w inicjatywy środowiska lokalnego jak również różnorodnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających w Bielsku-Białej i poza nim.

Rozdział 6. Ewaluacja.

6.1. Oceny efektów realizacji szkolnego programu profilaktyki, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzanej przez zainteresowane podmioty, dokonuje się w trakcie posiedzeń rady pedagogicznej – podsumowujących pracę w pierwszym i drugim semestrze roku szkolnego.

6.2. Podstawą do formułowania ocen będą narzędzia stosowane w ramach pracy szkoły, czyli sprawozdania, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, opinie, wnioski, zgłaszane innowacje i projekty działań, programy.

Rozdział 7. Działania profilaktyczne.

Integracja społeczności szkolnej , przynależność do różnych grup	
Przeprowadzanie zajęć integracyjnych w klasach pierwszych mających na celu: • ułatwienie poznania uczennic i uczniów, • uczenie dobrej komunikacji,	Zajęcia warsztatowe.

• integrację zespołu klasowego, • poznanie swoich atutów, • ułatwienie i stworzenie okazji do nawiązania wzajemnych kontaktów.	
Propagowanie i zachęcanie do korzystania z doradztwa psychologiczno-pedagogicznego na terenie szkoły i poza nią (współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia Psychicznego, POIK).	• rozmowy indywidualne, • pogadanki z uczniami, • ulotki i materiały informacyjne
Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym.	• pomoc uczniom mającym trudności w nauce, • wzbudzanie motywacji do nauki, • zorganizowanie pomocy koleżeńskiej, • współpraca z rodzicami i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, • stałe konsultacje nauczycielskie.
Kształtowanie odpowiedzialnej postawy oraz wdrażanie uczniów do kulturalnego zachowania się w relacji z innymi ludźmi. Doskonalenie umiejętności współzycia w zespole i przestrzeganie obowiązujących w nim zasad.	• dawanie przykładu osobistego przez nauczycieli, • uczestnictwo uczniów w wydarzeniach kulturalnych szkoły i środowiska, • przygotowywanie przez uczniów wydarzeń kulturalnych na terenie szkoły
Zapobieganie przemocy i agresji	
Wdrażanie programów wychowawczych w celu eliminacji przemocy fizycznej i mobbingu w szkole, wdrażanie szkolnego	• pogadanki, • dyskusje na lekcjach wychowawczych.

programu przeciwdziałania agresji. Doskonalenie relacji koleżeńskich, tak aby wszyscy uczniowie czuli się w szkole dobrze i bezpiecznie.	
Podejmowanie działań na poziomie klasy ukierunkowanych przeciwko agresji i przemocy szkolnej.	• dyskusje na lekcjach wychowawczych
Praca indywidualna ze sprawcami i ofiarami przemocy i agresji.	• rozmowy indywidualne
Zwiększenie zaangażowania rodziców w walkę ze zjawiskami przemocy na terenie szkoły i poza nią.	• zebrania z rodzicami, • spotkania z szkolnym psychologiem
Współpraca z kuratorami sądowymi i policją, zespołem interdyscyplinarnym, Policijną Izbą Dziecka.	• rozmowy dotyczące indywidualnych przypadków
Zapobieganie aktom niszczytelstwa i wandalizmu w szkole, wdrażanie uczniów do poszanowania cudzej pracy na rzecz szkoły.	• dyscyplina w pełnieniu dyżurów nauczycielskich, • konsekwencja w egzekwowaniu ponoszenia kosztów związanych z naprawą uszkodzonego mienia, • monitoring
Zapobieganie przemocy i agresji w rodzinach uczniów naszej szkoły.	• obserwacja uczniów, • poznawanie ich sytuacji rodzinnej, • rozmowy z rodzicami, • skierowanie do odpowiedniej instytucji,

	• organizowanie pomocy.
Rozwijanie właściwych postaw obywatelskich, uczenie zaangażowania	
Kształcenie podstawowych wartości społecznych: • szacunek do drugiego człowieka, • szacunek do życia i zdrowia, • rodzina, • ojczyzna, • przyjaźń, koleżeństwo, • odpowiedzialność za drugiego człowieka, • dbałość o dobre imię klasy, szkoły.	• Dyskusje na lekcjach wychowawczych

Podpisy w imieniu rady rodziców:

Przewodniczącego rady rodziców - .....

Zastępcy Przewodniczącego rady rodziców - .....